

skillelse og finde nogle Motiver, der skulde tale derfor, har man, ogsaa i Folketinget, villet hævde, at det er en uredelig Folkekirke, vi har. Det vil jeg paa det bestemteste protestere imod. Selvfølgelig klæber der ved alt Menneskeværk det ufuldkomne, det stykvis, og saadan vilde det ogsaa blive ved at være, selv om vi gik ud i frikirkelige Forhold. Selv under frikirkelige Forhold kan man finde Friktion, Uro og Forvirring, fordi Menneskene er ufuldkomne og ikke saa gode, som de skulde være. Vi har indenfor en Frikirke her i Landet endog set saa alvorlige Tilstande, at Domsmyndigheden maatte kaldes til Hjælp. De indre kirkelige Lærespørgsmaal kan og skal Rigsdagen ikke løse; men der er maaske ikke nogen, der tilstrækkelig vurderer den moralske Betydning af, at vor Folkekirke, hvad de ydre Forhold angaar, staar til Ansvar for en vaagen Rigsdag. Saa taler man jo om, at dette at staa i Folkekirken er en Samvittighedstvang, og at der er Folk, som gaar med en saaret Samvittighed, fordi de ikke kan være tro mod den Lære, de skal forkynde. Det kan en Rigsdag ikke kaste sig op til Dommer over. Men tror man ikke, at der ogsaa under frikirkelige Forhold kan findes Præster og Lægmand i lønnet Stilling, der gaar paa Akkord med deres Samvittighed, og som vi andre ikke har nogen Berettigelse til at dømme derfor? Vi lever i en ufuldkommen Verden, vi vil aldrig finde Former, hvori der ikke er Brist, men det, man skal forstaa, er dette, at det er Kraften indefra, der skal bevare Kirken fra Fordærvelse. Det er en Livslov baade i Naturen og blandt Menneskene, at de sunde Kræfter skyder de daarlige ud, det er de friske Skud, der skyder de visne Blade til Side. Saaledes vil det altid være, det er indefra Fornyelsen skal komme, det nye skal skyde det gamle bort.

Det er da værd i Øjeblikket, hvor man taler om at skille Stat og Kirke, at spørge: Er der en saadan sund Livskraft i vor Folkekirke, at den har Evne til bestandig at forny sig, eller er det Tidspunkt ikke kommet, hvor man bør gaa ud i Frikirken, for at Kræfterne bedre kan komme til at røre sig? Jeg tror, man kan sige, vor Folkekirke i Øjeblikket staar som en Kirke, i hvilken der er indre aandelig Kraft. Selvfølgelig er der mange Mennesker ogsaa i vor Folkekirke, som rent vanemæssigt hører til denne Kirke og staar i et ganske udvortes Forhold til den, men vi maa alligevel huske paa, at Kirken er blandt

os, og man kan til en hvilken som helst Tid, man selv ønsker det, komme i Berøring med den. Og er ikke hele det store folkeopdragende missionerende Arbejde, som gøres af Kirken netop som Folkekirke, af den allerstørste Betydning for Folket, af en Betydning saa stor, at vi vel skal vogte os for at røre ved dette Forhold? Organisationerne i sig selv er ikke Liv, men de kan danne Ramme om Liv; det er ogsaa det, jeg mener, vor Folkekirke i Øjeblikket gør; et Liv saa kraftigt, at jeg ikke synes, Tiden nu er inde til at foretage gennemgribende ydre Forandringer. Naar man ser paa hele det store Ungdomsarbejde, som paa kristeligt Initiativ gøres i vore Dage, og som rummer 100 000 unge Mennesker, naar man ser paa hele det store Arbejde ude paa Missionsmarkerne, som gøres paa frit Initiativ af Menighedskredsene omkring i Landet, naar man ser paa Højskolen, der dog heldigvis endnu er paa kristelig Grund, naar man ser paa Københavns Kirkesag — denne Kirkesag, som jo er blevet skarpt angrebet i disse Tider, fordi man tænker paa yderligere at ville bygge 20 nye Kirker for at komme den aandelige Trang i Møde her i København —, naar man ser paa de Danske i Udlandet, hvorledes de følges, dels gennem Sømandsmissionen, dels gennem Ungdomsarbejdet „Derude“, og naar man, som det sidste Led i denne Række, ser paa „Dansk Kirke i Udlandet“, der søger at følge de Danske rundt omkring, saaledes at de nationalt og kristeligt ikke bliver borte fra Moderlandet — er det saa ikke et Udtryk for, at Menigheden lever, at Menigheden arbejder, at Menigheden har Initiativ, at den har Knopskud og fornyer sig indvendig fra? Thi alt det, jeg her har nævnt, har Staten intet med at gøre, udover at den til enkelte Ting yder nogle Penge, men Initiativet og Drivkraften kommer inde fra Kirken selv. Og kan man da med nogen som helst Berettigelse efter Kirkelovgivningen af 1922 sige, at det er tungt at aande frit og at leve vel i den danske Folkekirke? Det kan ingenlunde siges med nogen Ret, for vi har en Lovgivning, som stiller Menighederne frit, som giver dem delvis Selvstyre, og som giver en saa stor Plads for den enkelte indenfor Folkekirken, at man kan leve sit frie kristelige Liv, som man vil. Og hvis man ikke, om jeg saa maa sige, kan føle sig til Rette i den store Vogn, ja, saa kan man komme med i Bivognen og dog alligevel høre med i Selskabet. Der er den Fordel ved det, at vi kører sammen og kører mod det fælles Maal, og vi kan dog endnu raabe hinanden op. Og selv om nu, som sket er til stor Beklagelse, en Passager